

Sèrie 2.

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Al mateix temps, fou declarada la guerra als tarentins perquè havien fet un tort als ambaixadors dels romans. Els tarentins demanaren ajut contra els romans a Pirros, rei de l'Epir, que feia derivar el seu origen del llinatge d'Aquil·les. Llavors, per primera vegada, els romans lluitaren amb un enemic de l'altre costat del mar. Entaulat combat de seguida, Pirros va vèncer amb l'ajut dels elefants.»

2. Exercici de morfosintaxi i etimologia

2.1. Morfosintaxi

- Tarentinis* és un adjectiu substantivat masculí, en datiu plural; fa la funció de complement indirecte respecte a *indictum est*.
- Els tarentins (*Tarentini*) són el subjecte sobreentès del verb *fecerant*.
El substantiu *iniuriam* és el complement directe del verb *fecerant*.
- El pronom *qui* introdueix una oració subordinada de relatiu (adjectiva); el seu antecedent és *Pyrrum*, i fa de subjecte del verb *trahebat*.
- La construcció formada per *commissa ... pugna* és un ablatiu absolut.
Està constituïda pel participi *commissa* (ablatiu singular femení), que concorda amb el substantiu *pugna* (ablatiu singular femení).
El participi *commissa* és el predicat verbal de la construcció i el substantiu *pugna* li fa de subjecte.

2.2.etimologia

- contemporani -ània, etc.
 - factura, etc.
 - hostilitat, etc.
 - invicte, etc.
- *bellum*
 - *regem*

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat (opció A o B)

OPCIÓ A

- 3.1. Plaute
- 3.2. Horaci
- 3.3. Ciceró
- 3.4. Virgili

OPCIÓ B

- 3.1. d) Apolo.
- 3.2. b) Deucalió.
- 3.3. a) Tisbe.
- 3.4. b) Cíane.

4. Exercici d'exposició d'un tema de cultura llatina i el seu llegat

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït literalment.

Es tracta del conjunt arqueològic d'Empúries.

Abans de l'arribada dels romans, a l'Empordà hi habitaven els indigets, una tribu ibera que es dedicava a l'agricultura i a la ramaderia.

Al segle VI aC, uns comerciants grecs de Focea, procedents de Massàlia (Marsella), van desembarcar en una petita illa, actualment unida a la costa, que és avui el poblet de Sant Martí d'Empúries. Aquest primer assentament s'anomenà Paleàpolis. Més tard, arran d'un important augment de població, l'assentament es traslladà a terra ferma i es va fundar un nucli urbà més gran, la Neàpolis, que permetia garantir el control de les activitats comercials terrestres i marítimes que havien motivat l'establiment.

Els romans hi arribaren al segle III aC. L'any 218 aC, amb motiu de la Segona Guerra Púnica, un exèrcit comandat per Gneu Corneli Escipió desembarcà al port d'Empúries amb la intenció de tancar el pas per terra a les tropes cartagineses. L'any 195 aC, el general romà Marc Porci Cató va instal·lar-hi un campament militar, que fou l'embrió de la ciutat romana. Al segle I aC l'emperador August va unir la ciutat grega i la romana sota el nom de *Municipium Emporiae*.

La ciutat romana, situada en el turó, ocupava una extensió de 22,5 hectàrees i estava envoltada per una muralla [1]. Tenia una trama urbana de carrers que es tallaven en angle recte seguint els eixos nord-sud i est-oest (traçat hipodàmic). Aquesta trama definia una retícula d'illes o *insulae* [3], que eren ocupades per edificis d'ús públic o privat. Els emporitans amb més recursos vivien en domus luxoses, amb magnífics mosaics i peristils. D'aquestes residències se n'han excavat dues [4], conegudes com a *domus* dels Mosaics i *domus* de l'Ara del Gall, que ens mostren les grans dimensions que tenien i la seva sumptuositat.

En la intersecció dels dos carrers principals hi havia el fòrum [2], centre polític, religiós i econòmic de la ciutat. En aquesta gran plaça porticada s'alçava un temple probablement dedicat a la tríada capitolina (Júpiter, Juno i Minerva). A cada banda del temple central es conserven les restes d'altres capelles o templets que es varen anar construint al llarg del temps. En una banda del fòrum hi havia una basílica, per a celebrar-hi els judicis, i la cúria, per a les reunions polítiques; en l'altra, es trobaven les botigues (*tabernae*). Fora muralles es conserven restes d'un amfiteatre [5] i d'una palestra [6].